

Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületeinek Szövetsége

**1194. Budapest, XIX kerület, Hofherr Albert u. 38-40. Tel: +36-1-208-23-07, email:
info@kennelclub.hu**

Fax: +36-1-208-23-06

MEOESZ „Be Vizsga” Őrző - Védő Pásztorkutyák Számára

“BE”

for watching and guarding sheepdogs

2015.

„Be Vizsga” Őrző-védő pásztorkutyák számára

“BE”

for watching and guarding sheepdogs

Bevezetés.

Jelen teljesítményvizsgaszabályzatot a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületeinek Szövetsége (MEOESZ), mint az FCI elismert tagja elfogadta, illetve a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületeinek Szövetségének, Országos Elnöksége jóvá hagyta.

A „BE” vizsga a jelenleg érvényben lévő vizsgákat figyelembe véve, a „kultúr környezetben élő őrző-védő pásztorkutyák részére hiányt pótol, mivel hasonló vizsga még nem került bevezetésre.

A szabályzat a MEOSZ "Magyar Pásztorkutyák Munkaversenye" szabályzatnak egyes feladatait engedéllyel részben figyelembe vette illetve felhasználta.

A sikeres vizsgát tett kutya a MEOESZ által kiadott öt nyelvű vizsgabizonyítványt kap.

A BE vizsgabizonyítvánnyal rendelkező, FCI által elismert, származási lappal rendelkező őrző-védő pásztorkutya a „Magyarországi CAC” kutya kiállításokon jogosult a kiállítási munkaosztályba nevezéshez.

A vizsga semmilyen kötelezettséget nem ír elő a pásztorkutya klubokra, egyesületekre, tenyésztőszervezetekre, a tenyésztői munkába nem avatkozik bele.

Az elért eredményről az adott fajta kluboknak joga dönteni, hogy milyen formában számítja be, vagy nem.

A „Be Vizsga” lebonyolításához jelen szabályzat rendelkezik

A vizsga komplex összetett képesség, viselkedés meglétét várja el a vizsgán megjelent kutyától. A vizsgán megjelent kutyának egyértelműen bizonyítania kell, vezethetőségét, irányíthatóságát, együttműködő, valamint szocializációs készségét, emberhez állathoz egyaránt. Az előírt feladatokon át nyújtott teljesítményével igazolnia kell megfelelő munkakészségét, céltudatosságát, magabiztosságát, kiegyensúlyozott ösztönös adottságát, autentikus környezetben is. /pl. állatokkal szembeni viselkedés/

A vizsgára való felkészülés, segíti a kutya megfelelő szocializációját, munkakészségének, egészségének a megőrzését.

Általános rendelkezések, feltételek.

A vizsga az FCI által elismert őrző-védő pásztorkutyák számára nyitott.

A vizsga napján a kutyának be kell töltenie a 18 hónapos kort.

A vizsgán csak a chip által beazonosítható, veszettség elleni oltással rendelkező kutya vehet részt.

A BE vizsgára jelentkezés előfeltétele, sikeres BH 1. Alapfokú Kísérőkutya Vizsga, vagy Obedience 1 osztály. Az elért eredményeket a jelentkezéskor igazolni kell!

Vemhes, szoptató, kutya nem vehet részt a vizsgán.

Az a kutya, amely fertőző betegségben szenved, rühös, bármely más parazitéja van, bármely betegségben szenved, nem vehet részt a vizsgán.

Az a kutya, amely sérült, varrott sebe van, vagy kötéssel rendelkezik (a kötés mértékét a bíró mérlegelheti) nem vehet részt a vizsgán.

A kutyákra vonatkozó, a hatályos rendelkezés szerint előírt, oltási és antidopping szabályt be kell tartani.

Kezelhetetlenül agresszív kutya nem hozható a verseny területére. A bíró azonnal kizár minden olyan kutyát, amely embert vagy másik kutyát megharap, vagy megpróbál megharapni. *Az esetet meg kell jegyezni az összesítőn*, továbbá a kutya teljesítménykönyvébe is be kell írni.

Tüzelő szuka is részt vehet a vizsgán, azonban utolsóként kezdheti meg a vizsgát. Több tüzelő kutya esetén köztük a sorrendet sorsolással lehet eldönteni.

Amelyik kutya megfelel a vizsgaszabályzat által előírt követelményeknek részt vehet a rendezvényen. A teljesítménybírónak értékelnie kell, a kutya munkáját.

Külföldi tulajdonos, - külföldi kutya – is részt vehet a vizsgán.

Jutalom falat adása, vagy bármiféle segédeszköz használata, pl.: labda, játék, stb., **tilos**.

Dicsérni minden befejezett gyakorlat után megengedett.

A karámban lévő minimális juhok, kecskék, vagy egyéb lábas jószágok száma legalább 5.

Az állatokkal - juhok, kecskék, vagy egyéb lábas jószágok – szembeni viselkedés gyakorlatát *a karámon kívül kell elvégezni, a jószágok létszáma itt is legalább 5.*

Az állatokkal szembeni viselkedést a Terelési Képesség Vizsgával (TKV) rendelkező kutyának nem kell bemutatnia. *A bírálati lapon meg kell jegyezni, hogy TKV – val rendelkezik.* A feladatra a maximális pontot (20 pont) meg kell kapnia. *A meglévő TKV tényét igazolnia kell a vizsgára történt jelentkezéskor!*

A jószágoknak, egészségesnek, kutyához szokottnak kell lennie.

A vizsgát lehetőség szerint, zárt, bekerített területen kell rendezni.

A területnek biztonságosnak kell lennie, a vizsgázó, a kutya, valamint a jószágok számára.

A vizsga területén csak a bíró által engedélyezett tartózkodhatnak.

A MEOESZ által engedélyezett rendezvényeken a videó felvétel, mint bizonyíték nem elfogadható.

Ha a kutyavezető magatartása sportszerűtlen, ha ittas, ha drogos, ha az állatvédelmi szabályok ellen vét, az egész rendezvényről ki kell zárni, **ebben az esetben a vizsgázónak minden addig elért eredményét törölni kell!**

Megszakítás, a vizsga egész tartama alatt érvényes!

- ha a kutya nincs a felvezető kontrollja alatt,
- ha a kutya a gyakorlat alatt bizonytalaná válik, elzavarható,
- ha a kutya elmegy a vezetőtől, és nem jön vissza a második plusz hangjelzésre sem,
- ha a kutya elhagyja a területet,
- ha a kutyát kézzel kell leszedni a segédről, nem ereszt a második plusz hangjelre sem,
- ha a kutya ideges, agresszív, félelemből harap,
- ha megtámadja, bántalmazza a rábízott jószágot,
- ha a bíróval, a csoport tagjaival szemben támadó viselkedést mutat, harap.

Megszakítás esetén a vizsgát azonnal be kell fejezni a gyakorlat értéke 0 pont, minden addig elért pontját törölni kell!

A bíró döntésével szemben óvásnak helye nincs. A tb-i döntés nyilvános kritizálása súlyos etikai vétséget jelent, a versenyből való kizárást vonhatja maga után.

Rendezés, rendezvényvezető feladatai.

Az FCI - tag országok, szervezetek, egyesületek, feladata lehet a rendezés.

A rendezvény szervezőjének kötelessége a vizsga, a helyszín és a kezdési időpont nyilvánosságra hozataláról gondoskodnia, legalább a vizsga előtt 2 héttel.

A rendezvény szervezőjének kötelessége a bírót időben tájékoztatni a helyszínről, a rendezvény kezdéséről.

A rendezvény szervezőjének kötelessége a rendezvény elmaradásáról a bírót tájékoztatni.

A rendezvény szervezőjének kötelessége a vizsgaszabályzat megtekintésének lehetővé tétele a vizsga helyszínén.

A rendezvényszervező tegye közzé - legalább a honlapján - a BE vizsgaszabályzatot, a bírálati lapot.

A rendezvényszervező tegye közzé - legalább a honlapján - minden szükséges információt, Magyarország sajátos követelményeit, törvényi feltételeit, amelyek befolyásolják a kutyák indulását a vizsgán, valamint minden olyan adatot, pl. nevezési díj, bankszámlaszám, nevezési lap, amelyek a versenyeken való részvételt segítik.

A rendezvény szervezőjének, (rendezőjének) kötelessége a vizsga rendezéséhez, a mindenkori hatályos, előírt, összes engedélyek beszerzéséről gondoskodnia.

A rendezvény szervezőjének kötelessége, a segéd meghívásáról gondoskodnia.

A rendezvény szervezőjének kötelessége a szükséges dokumentumok ellenőrzése, például: BH 1 érvényes vizsga dokumentum meglétének az ellenőrzése, (hiánya esetén nem vehet részt a vizsgán) aki rendelkezik TKV – val a sikeres vizsga dokumentum ellenőrzése, amelynek meglétét a bíróval közölni kell, származási lap, vagy regisztrációs lap ellenőrzése, érvényes

veszettségi oltás ellenőrzése, MEOESZ tagság igazolás ellenőrzése, bírálati lapok, összesítő meglétéről gondoskodás, teljesítményfüzetek, oklevelek.

A rendezvény szervezőjének kötelessége a vizsgaszabályzatban előírt kellékekről gondosodnia.

A rendezvény szervezőjének kötelessége a megfelelő helyszín biztosítása.

Szükség van egy megfelelő lehetőleg zárt területre, amelyen belül a haszonállatok tartózkodnak. / Főkövetelmény” I. feladathoz/

Egy jól elkerített, ajtóval ellátott karámra, amelyben az állatok tartózkodnak. /„Főkövetelmény” II. feladatokhoz/

Az őrző-védő feladatokhoz 2 darab búvóhelyre, továbbá 5 méter hosszú, rugós kikötő láncrea.

A vizsgát FCI őrző-védő teljesítménybíró bírálhatja, valamint FCI terelőbíró, amennyiben rendelkezik a MEOESZ által szervezett bírói képzés keretén belül - BE vizsga tekintetében - sikeresen elvégzett különözeti vizsgával, továbbá ez a tény szerepel a MEOESZ bírói testületénél.

A bíró feladata.

A bíró felkéréséhez az engedélyt, a Terelőbíró Testület (TBT) elnöke, vagy az Őrző-védő Teljesítménybírói testület elnöke adja meg.

A bíró nem bírálhat olyan kutyát, amely saját tulajdonát képezi, vagy annak tartója, valamint olyan kutyát sem bírálhat, amit olyan személy vezet fel, aki a bíróval közös háztartásban él.

A bíró nem zavarhatja, vagy befolyásolhatja magatartásával a kutya munkáját.

Amennyiben az előírt dokumentációk hibásak, vagy hiányoznak, a bíró a kutyavezetőt eltilthatja a vizsga részvételtől.

A bíró a vizsgaszabályzat egyértelmű előírása szerint végezze a munkáját.

MEOESZ – n kívüli tag esetén, pl. külföldi kutyatulajdonos, kutyavezető esetén a bíró csak akkor jogosult bejegyzéseket, tenni (teljesítményfüzet) ha MEOESZ –hoz kapcsolódott/szerződött tagszervezet/egyesület tagja részére ezt a MEOESZ engedélyezi. Vagy aki az ő FCI által elfogadott szervezetének az igazolását bemutatja.

A bíró amennyiben azt tapasztalja, hogy a vizsga előírt szabályait, illetve az ő utasításait nem tartják be, jogosult a rendezvényt megszakítani.

Óvás

A bíró döntésével szemben óvásnak helye nincs, kivéve alaki hiba miatt.

Alaki hiba esetén az óvást a vizsga napján kell a rendezvényvezetőnél vagy a rendezvény szervezőjénél benyújtani írásban, a nevezési díj háromszorosát kitevő óvási díj befizetése mellett.

Az írásos panasznak tartalmaznia kell a panasztevő aláírásán kívül legalább egy tanúét. A panaszt a rendezvényvezetőn keresztül kell eljuttatni a Bírói Testületnek.

Póráz, nyakörv és a hám használatára vonatkozó előírás

A kv - nek a pórázt az egész verseny alatt magánál kell tartania. Azoknál a gyakorlatoknál, amelyek szabadon követésben történnek, a kv - nek a pórázt ebben az esetben is kötelessége magánál tartani, a bal vállán átvetve, jobb oldalon összecsatolva hordani vagy zsebre téve. A pórázt a kv. a pórázon vezetés gyakorlatainál a bal kézben tartsa, külön engedéllyel (az engedélyt a tb-től kell kérnie) jobb kézben is tarthatja. Ha a kutyavezető egészségi állapota indokolja, a kv. a jobb oldalán is vezetheti a kutyáját, az engedélyt a tb-től kell kérni a gyakorlatok megkezdése előtt.

A nyakörv használata kötelező (az egy soros láncnyakörv használata ajánlatos). A nyakörv lehet bőrből, ha korrekt, jó minőségű, és ha a kutya nem tud kibújni belőle. A lazán ülő egysoros láncnyakörvet fojtóra állítva használni tilos!

Bolhanyakörv, szöges, tüskés, horgas nyakörv használata a vizsga alatt tilos!

A hám használata az őrző-védő, valamint az állatokkal szembeni viselkedés gyakorlatainál engedélyezett. A hámon kiegészítő megoldások, segédeszközök, amelyek jogtalan előnyhöz juttatják a versenyzőt, nem lehetnek!

Hangjel ismétlés kiadása, értékelése

Normál hangnemben kiejtett rövid egy szavas vezényszavak adhatók, amelyek a tevékenységre vonatkozóak legyenek. A hangjelet Magyarországon használt nyelven adják ki a versenyzők, ettől eltérést a bíró engedélyezhet. A kv. által használt hangjel érthető és jól hallható legyen. Nem számít hangjel ismétlésnek, ha az utasítást adó vezényszót a kv. összekapcsolja a kutya nevével, pl. „Sziporka, hozzám!”. *Egy plusz hangjel pontlevonás nélkül adható. Minden további plusz hangjel adása -1 pont levonást eredményezhet.*

Gyakorlat megszakítás

Azt a kutyát, amelyet a kutyavezető képtelen megfegyvelni, kezelhetetlen, vagy ha a kutya otthagya gazdáját, és a kv. harmadik felszólítására sem hajlandó visszamenni, vagy elhagyja a kijelölt pályát a versenyből ki kell zárni!

Kizárás esetén minden addigi pontszáma törlendő! A Bírálati lapra rá kell vezetni a kizárás tényét.

A kutyavezető (kv) feladata.

A verseny megkezdése előtt a kv. bemutatja a rendezvényvezetőnek, (vagy az arra kijelölt személynek) a BH 1 sikeres vizsgát igazoló dokumentumot, ha rendelkezik sikeres TKV – val a vizsgát igazoló dokumentumot, a kutya oltási bizonyítványát, a meglévő teljesítményfüzetét.

A veszettség elleni oltás érvényességét a helyszínen igazolni kell.

b) A kv. amikor szólítják (startszám szerint), sportos formában jelentkeznek a tb. - nál:

- a kutya pórázon tartva ül a kv. mellett,
- a kutyavezető bemutatkozik,
- elmondja a kutya nevét, fajtáját, nemét.

A kutya bántalmazása az állatvédelmi határozatok elleni vétség, a jó modor elleni vétség, vagy bármilyen sportszerűtlen magatartás esetén, azonnali kizárást von maga után.

Tilos a gyakorlatok közben bármilyen "egyéb" szóbeli, illetve fizikai segítségnyújtás, amely jogtalan előnyhöz juttatja a kutyát. Az ilyen cselekedetet pontlevonással, esetleg kizárással büntetheti a bíró.

Gyakorlat közben a kv. a kutyáját nem dicsérheti. Minden gyakorlat befejezése után lehet a kutyát dicsérni.

Azoknál a gyakorlatoknál, amelyek szabadon követésben történnek, a kv. a pórázt ebben az esetben is köteles magánál tartani, a bal vállán átvetve, jobb oldalon összecsatolva hordani vagy tegye zsebre.

Külön bejelentés mellett a kutya a kv. jobb oldalán haladva is teljesítheti a gyakorlatokat. A kv. t-nek meg kell indokolnia, hogy miért kérte a változtatást, pl. egészségügyi probléma.

A vizsga kijelölt helyszínére a verseny napján kutyával bemenni és ott gyakorolni tilos, továbbá őrző-védő munkát gyakorlási jelleggel sem lehet végezni a verseny helyszín közelében (kb. 300 m-es körzeten belül)! Kutya nélkül a pályát be lehet járni.

A kutya az egész verseny alatt fegyelmezetten viselkedjen, ugatással, szaladgálással stb. ne zavarja a többi versenyző munkáját. A verseny helyszínén vagy közvetlen közelében a kutya legyen pórázon tartva.

A verseny alatt (a verseny területén vagy környezetében) a kutya, vagy a kutya vezető által okozott bármilyen természetű kárért – legyen az baleseti vagy anyagi természetű - a kv. a felelős. Ezt a bírálati lap aláírásával elismeri, igazolja. Egyúttal aláírásával azt is igazolja, hogy megismerte, megértette a MEOESZ BE vizsgaszabályzatát, annak tartalmát előírását, betartja, elfogadja.

A pontszám és a minősítés összefüggése:

Az előírt feladatokat a bíró pontozással minősíti. Elérhető összes pontszám = 100 pont

Kitűnő: 96-100 pont

Nagyon jó: 90-95.5 pont

Jó: 80-89.5 pont

Megfelelő: 70-79.5 pont

Hiányos: 0-70 pont alatt.

A gyakorlatok értékelése.

- „Alapkövetelmény”= 40 pont

Az a kutya, amelyik az 1-5 gyakorlat teljesítésére nem kapta meg a lehetséges pontok legalább 70 %- át (legalább 28 pont) a vizsgát nem folytathatja.

A sikeres vizsga feltétele az „Alapkövetelmény” és a két „Főkövetelmény” eredményes teljesítése.

- „Főkövetelmény I” = 15 pont

Az a kutya, amelyik az előírt gyakorlatra nem kapta meg a lehetséges pontok legalább 70 %-át (legalább 13.5 pont) a vizsgát nem folytathatja.

- „Főkövetelmény II” három feladatból áll $(1+2+3) = 45$ pont $(1 \times 15 + 1 \times 25 + 1 \times 5$ pont)

Az a kutya, amelyik az előírt gyakorlatra nem kapta meg a lehetséges pontok legalább 70 %-át (legalább: 13.5, 17.5, 3.5,) a vizsgát nem folytathatja.

Az a kutya, amelyik az előírt „*Alapkövetelmény*” valamint a két „*Főkövetelmény*” feladatra *külön-külön, egyenként is*, nem éri el a lehetséges pontok 70 % - át, a vizsga eredménytelen.

Alapkövetelmény: 40 pont 70% - a = 28 pont.

Főkövetelmény I: 15 pont 70% - a = 10.5 pont

Főkövetelmény II: 45 pont (1+2+3 feladat) 70%-a) = 31.5% /1+2+3 feladatot egyenként nézve = 10.5+17.5+3.5 pont.

„Alapkövetelmény” (40 pont)

Általános viselkedés emberek, kutyák közelében. Együttműködési készség bemutatása. Váratlan helyzetekkel szembeni reakció a kutya részéről.

Gyakorlatok leírása:

1.) A kutya viselkedése egy idegen személy megjelenésekor. (5 pont)

A bíró, a vizsgázó megjelenése előtt bemegy a kijelölt területre. A versenyző kutyájával egy nyílt területen sétál kb. 1 percig. A kutya pórázon van (kb. 2 méter hosszúságú úgynevezett kiképző póráz javasolt). Egy perc elteltével egy normál utcai öltözékben lévő, a kutya számára idegen személy a bíró utasítására megjelenik és nyugodt lépésben a felvezető és a kutya felé megy. A kutya előtt kb. 1-2 méterre, megáll, nyugodt, barátságos hangnemben elbeszélget a kutya vezetőjével, majd a bíró intésére normál lépésben elhagyja a helyszínt.

Bírálati szempont:

A kutya legyen barátságos az emberekkel, figyelmes, kíváncsi, érdeklődő, nyugodt, magabiztos, közömbös, vagy a természetéből fakadóan bizalmatlan. Védekező bizalmatlan, magatartásformát is mutathat, nem tekinthető hibának, ha a vezető utasítására a kutya azonnal megnyugszik, vezethető, irányítható.

Ha a kutya a természetéből fakadóan kissé bizalmatlan, netán védekező magatartásformát mutat, amennyiben a vezető utasítására a kutya azonnal megnyugszik, vezethető, irányítható, kisebb hibának tekinthető. Pontlevonás, a hiba mértékének a függvényében

Amelyik kutya meghátrál, nyugtalan, enyhén izgatott, de nem fél, munkája még elfogadható. Pontlevonás, a hiba mértékének a függvényében

*Amelyik kutya nagy ívben igyekszik elkerülni a számára idegen embert, bizonytalan, gyáva, ijedős, féltéken viselkedik az idegen személy láttán, netán menekülni akar, megpróbálja elhagyni a pályát, össze-vissza tévelyeg vagy agresszív, félelmében harapós, kezelhetetlen, irányíthatatlan, **munkája elégtelen.***

2.) Pórázon vezetés. (5 pont)

A kutyavezető kutyájával, a bíró által kijelölt kiindulási pontra áll. A bíró jelzésére megkezdí a feladat végrehajtását. Harminc normál lépés megtétele után hátra arcot hajt végre, majd azt követően először egy jobbra, majd egy balrafordulást kell bemutatnia. A jobbra illetve a balraforduláskor a fordulás irányában megtesznek legalább 5 normál lépést. Ezt követően megállás nélkül a kiindulási pont irányában megtesznek 5 normál lépést, 5 futó lépést, 5 lassú lépést, majd normál lépéssel megérkeznek a kiindulási ponthoz.

Bírálati szempont:

A kutya legyen figyelmes együttműködő, kövesse felvezetőjét. A póráz végig legyen laza. Értékes viselkedés, a kutya részéről a felvezetőjére figyelő, élénk, jó kedvvel végrehajtott munka.

Hiba, ha póráz feszül, a kutya húz, vagy a kutya tartósan lemarad. Kisebb, nagyobb lemaradás, előre, vagy oldalra történő kitérés esetén pontlevonás a hiba mértékének függvényében.

3) A kutya viselkedése egy rendszertelenül mozgó 4-5 fős ember csoportban, majd a csoport a kutya körül bezár. (10 pont)

A kutyavezető ugyanazon az 1 pontban leírt területen, a pórázon vezetett kutyájával egy rendszertelenül mozgó, 4-5 fős ember csoporton áthalad oda-vissza. A csoport tagjai egymástól kb. 2-3 lépésnyi távolságra legyenek. A csoport közepén a kutyavezető megáll a bíró jelzésére kb. 3 másodpercig. A kutya tetszés szerinti testhelyzetben tartózkodik szorosan a kutyavezető mellett, majd a bíró jelzésére, a kutya körül a csoport bezár. A bíró jelzésére csoport kinyílik, a kutyavezető a kutyájával kimegy a csoportból.

Bírálati szempont:

A kutya legyen közömbös, a csoport tagjaival szemben. Legyen figyelmes, nyugodt, magabiztos, felvezetőjével együttműködő. Amikor a csoport a kutya körül bezár, továbbra is maradjon közömbös a csoport tagjaival szemben.

Ha a kutya a természetéből fakadóan kissé bizalmatlan, netán védekező magatartásformát mutat, amennyiben a vezető utasítására a kutya azonnal megnyugszik, vezethető, irányítható, kisebb hibának tekinthető. Pontlevonás a hiba mértékének függvényében.

Amelyik kutya meghátrál, nyugtalan, enyhén izgatott, de nem fél, munkája még elfogadható. Pontlevonás, a hiba mértékének a függvényében

*Amelyik kutya nagy ívben igyekszik elkerülni a csoportot, bizonytalan, gyáva, ijedős, félnken viselkedik az idegen személyek láttán, menekülni akar, megpróbálja elhagyni a pályát, összevissza tévelyeg, vagy agresszív, irányíthatatlan, **munkája elégtelen.***

*Amikor a csoport bezár a kutya körül, a kutya menekülni igyekszik, megpróbálja elhagyni, a csoportot, pánikszerű félelmet mutat, vagy agresszív, irányíthatatlan, **munkája elégtelen.***

4. Viselkedés idegen kutyák jelenlétében. (5pont)

A kutyavezető a pórázon vezetett kutyájával legalább egy 2 fős egymással szemben álló ember közt áthalad, oda-vissza. A tagok egymástól kb. 4 lépésnyi távolságra állnak egymással szemben. A csoport két tagjánál pórázon tartott magabiztos, nyugodt viselkedésű kutya van, a kutyák ülnek.

A felvezető kutyájával normál lépésben áthalad a két szemben álló kutyás csoport közt oda vissza.

Bírálati szempont:

A kutya legyen közömbös az emberekkel és a két kutyával szemben. Legyen figyelmes, nyugodt, magabiztos, felvezetőjével együttműködő. A természetéből fakadó kissé bizalmatlan viselkedés nem tekinthető hibának, ha a felvezető utasítására a kutya azonnal megnyugszik, vezethető, irányítható.

Amelyik kutya meghátrál, nyugtalan, enyhén izgatott, de nem fél, munkája még elfogadható, Pontlevonást a hiba mértékének a függvényében.

*Amelyik kutya nagy ívben igyekszik a csoportot elkerülni, bizonytalan, gyáva, ijedt, félnék esetleg agresszív viselkedést mutat, az idegen személyek, vagy a kutya láttán, menekülni akar, megpróbálja elhagyni a pályát, **munkája elégtelen.***

5.) Behívás tetszés szerinti testhelyzetből. (5 pont)

A kutyavezető közli a bíróval, hogy a kutya melyik testhelyzetet veszi fel. /ül, fekszik, vagy áll/ A kutyának a kiadott hangjelre történt utasítást végre kell hajtania, és azt a pozíciót a behívásig tartania kell.

A kutyavezető a kiindulási ponttól normál lépésben kutyájával megtesznek 5 lépést, majd az általa kiadott hangjelre, ott hagyja a kutyáját. A kutyának a kiadott hangjelre fel kell vennie azt a pozíciót, amelyre a kutyavezető utasította. A kiadott hangjel után a felvezető megállás, megtorpanás nélkül normál lépésben folyamatosan tovább halad, majd 25 lépés megtétele után megfordul, a kutyával szemben megáll. A bíró felszólítására behívja kutyáját. A kutya a kutyavezető előtt leül, majd utasításra bal lábához beigazodik.

Bírálati szempont:

A kutyának élénk tempóban azonnal a felvezetőjéhez kell futnia.

Kissé lassúbb, de határozott, céltudatos bemenetel, nem tekinthető hibának.

Amennyiben a kutya enervált, kedvtelen, a behívás közben megáll, szaglászik, pontlevonás jár a hiba mértékének függvényében.

Amennyiben a kutyavezető a 15 lépés megtétele után megfordul, a kutyával szemben megáll, majd ezt követően a kutya a behívásra kiadandó hangjel előtt elindul a kutyavezetőhöz, pontlevonás jár a hiba mértékének függvényében.

Amelyik kutya a gazdája után megy, nem tartja azt a pozíciót, amelyre a kutyavezető utasította a gyakorlat *hiányos*.

Amelyik kutya kiadott hangjelre mást hajt végre pl. ültetés hangjelre fekszik, vagy áll a gyakorlat *hiányos*.

*Amelyik kutya harmadik hangjelre sem megy be a gazdájához, **munkája elégtelen**.*

6.) Zaj iránti közömbösség (5 pont)

Csavarral, vagy kavicsal félig megtöltött kb. egy liter űrtartalmú fémdoboz leejtése, egy méter magasból. A kutyáknak azonos körülményeket kell biztosítani! Például a talaj összetétele köves, kavicsos, füves, a doboz tartalma stb.

A zajkeltés pillanatában a kutya három méterre a zajforrástól, az előre kijelölt helyen kell, hogy tartózkodjon (tetszés szerinti testhelyzetben). A kutya pórázon van, a felvezető a kutyával kb. 3 másodperc múlva (a bíró felszólítására) oda kell, hogy menjen az ismeretlen tárgyhoz.

Bírálati szempont:

A kutya a ledobott tárgytól nem félhet, a zaj iránt legyen közömbös. Értékes magatartás a kutya részéről, a kíváncsi, érdeklődő viselkedés.

Amelyik kutya a zaj iránt bizalmatlan, nyugtalan, azonban a felvezető biztatására megnyugszik és odamegy a ledobott tárgyhoz, viselkedése még elfogadható. Pontlevonás a hiba mértékének a függvényében.

*Amelyik kutya, igen bizonytalan, félelmet mutat, ideges, agresszív, igyekszik elhagyni a területet, **a munkája elégtelen**.*

7.) A kutya számára ismeretlen személy kinyit egy esernyőt (5 pont)

A felvezető kutyájával a kijelölt helyre áll. A kutya pórázon van. A kutyától kb. három lépésre a bíró utasítására, egy előre kijelölt személy kinyitja a nála lévő esernyőt. Az esernyő kinyitott felülete a kutya irányába, körülbelül 45 fokos szögben az ég felé nézzen. A kinyitást követően az esernyőt a kijelölt személy tegye le a földre, és nyugodtan álljon meg mellette. (Ha erős szél fúj, tartsa meg az ernyőt.) A bíró kb. 5 másodperc elteltével, felszólítja a felvezetőt, hogy kutyájával szorosán kerülje meg az esernyőt és az azt tartó személyt.

Bírálati szempont:

A kutya legyen nyugodt, magabiztos, figyelmes, az idegen személy iránt nem mutathat agresszivitást. Különösen értékes a kíváncsi, érdeklődő, az ismeretlen tárgyat szaglászó magatartás. Az a kutya, amelyik bizalmatlan, nyugtalan, azonban a felvezető biztatására rövid időn belül megnyugszik, odamegy, érdeklődik a szokatlan tárgy iránt munkája még elfogadható. Pontlevonás, a hiba mértékének a függvényében. *Az a kutya, amely meghátrálást, félelmet mutat, igen bizonytalan, igyekszik elmenekülni a helyszínről, megnyugtatni nem lehet, vagy agresszív, irányíthatatlan, **munkája elégtelen**.*

„Főkövetelmény I.” (15 pont)

Viselkedés állatokkal.

Etológiai indoklás:

Az őrző-védő pásztorkutya bírálata során fontos szempont a rábízott állatok iránt tanúsított magatartás. Fenyegetettség esetén őrzi, védi a területét és a rábízott jószágot, azonban az állatok iránt agresszív viselkedést nem mutathat, semmiképpen sem tehet kárt bennük!

A gyakorlat leírása:

A vizsga során törekedni kell az állatvédelmi szabályok betartására. A kutya felvezetéséhez 6 méteres vezetőszerűség szükséges. A vizsgálatához olyan állatokat (birka, kecske, ló, szarvasmarha etc.) kell alkalmazni, amelyek megszokták a kutyákat és azok látványára, nem reagálnak meneküléssel.

A gyakorlat kezdetén egy bekerített, legalább 20x20 méteres területen tartózkodik az állatcsoport (legalább 5 juh, kecske, vagy 3 marha vagy 3 ló). A felvezető pórázon tartott kutyával 8-10 méterre megközelíti az állatokat, majd nyugodtan megáll, a kutya tetszőleges testhelyzetet vehet fel. *Álló helyzetben 1 percet kell eltöltenie anélkül, hogy a kutyának ismételt vezényszavakat adna. A kutya érdeklődően, esetleg közömbösen, viselkedhet az állatok iránt.*

Bírálati szempont:

Amennyiben az állatok megmozdulnak, elindulnak, a kutya reagálhat a mozgásra, azonban ez nem lehet támadó jellegű. Ha a kutya terelésre, az állatok megállítására utaló mozgást végez a hosszú pórázon, (elé kerülési mozgás) ezt erényként kell értékelni.

*Ha a kutya űzni, vadászni próbálja az állatokat, agresszív, támadó magatartást tanúsít, vagy esetleg pánikszzerű félelmet mutat, a bíró azonnal leállítja a munkát, a kutyavezető rövid pórázra veszi a kutyát és a bíró felszólítására, elhagyják a területet. **A vizsgát elégtelennek kell tekinteni.***

„Főkövetelmény II.” (1, 2, 3. gyakorlatra 15, 25, 5, pont)

Etológiai indoklás:

Az őrző-védő pásztorkutya fenyegetettség esetén - legyen az idegen személy, vagy dúvad - őrzi az élőhelyének számító területét a hozzátartozó haszonállatokat, vagyontárgyakat. Védi gazdáját, maga pedig védekezik.

Az őrző-védő munka célja, jelentősége:

Az őrző-védő munka fontos célkitűzése, hogy a jól nevelt és tanított őrző-védő pásztorkutyák ősi adottságait kiszámíthatóvá tegye. Emellett segítheti a tenyésztők munkáját abban, hogy megtalálják azokat az egyedeket, melyek feltehetőleg örökíthetik a fent vázolt pozitív adottságokat és kiszűrjék a labilis, gyenge idegrendszerű, kiszámíthatatlan (passzív védekezési reakciót mutató vagy éppen túlságosan agresszív), kezelhetetlen példányokat. A bátor, magabiztos, határozott fellépésű, jó idegrendszerű egyed, magatartása kiszámítható.

Segédeszközök lehetnek:

Védőkar, védőnadrág, védőkabát, ágyékvédő, kesztyű, esetleg olyan komplett korszerű ruha, amely az egész testfelületen védelmet nyújt az esetleges harapás ellen.

A segéd lábbelije legyen az adott időjárásra, talajra alkalmas, valamint legyen csúszásmentes, tudjon benne könnyedén mozogni és megállni.

Az őrző- védő segédre („zsivány”) vonatkozó előírások:

Segédelési munkát csak a MEOESZ által elismert vizsgával rendelkező segéd végezhet.

A segéd testi épségének védelmében és a biztonsági előírások miatt, kötelező a védőfelszerelés! A segéd az egészségi állapotára nagy gondot kell, hogy fordítson. (szomatikus és mentális)

A segéd fájdalmat nem okozhat a kutyának. Az eresztés hangjelére a támadást azonnal be kell fejeznie, álljon meg és maradjon mozdulatlan. A segéd a bíró asszisztense. A bíró utasítására, a szabályzat előírása szerint végzi a munkáját. *A segédnek törekedni kell az egyforma segédmunkára, ami az értékelhetőség feltétele. A segéd munkája a bíró számára egyértelmű képet kell, hogy mutasson. Az előadott események életszerűek legyenek!*

Az őrző-védő gyakorlatok általános szempontjai

Elsődleges szempont:

A segéd támadásakor a kutyának magabiztosan, bátran, félelmet nem ismerő módon kell viselkednie. (aktív védekezési reakciót mutasson) A bírónak figyelnie kell a kutya őrző-védő gyakorlatok közbeni viselkedését, a kiegyensúlyozott ösztönös adottságát, a kutya idegrendszerének az erősségét, a kutya vezethetőségét, irányíthatóságát, terhelhetőségét, továbbá a kutya és a kutyavezető közti jó kapcsolatot. A kutya legyen céltudatos, eltökélt.

Amelyik kutya bátor, energikus, magabiztos, céltudatos, de nem fog, teljesítménye még magasan jónak tekinthető.

A fogáskor tanúsított magatartás értékelése:

Amelyik kutya energikus, magabiztos, bátor helytállást mutat láthatóan megvédi a rábízott jószágot, felvezetőjét, de nem fogja meg a védőkart, teljesítményét jónak kell tekinteni. Figyelemmel kell lenni a fajta jellegéből adódó tulajdonságokra például, a kuvasz, a kaukázusi juhászkutya, intenzíven védekezik, míg a komondor bevárja a felé tartó embert. Maximális ponttal kell értékelni annak a kutyának a munkáját, amelyik nyugodt mély fogással védekezik, majd a vezető utasítására azonnal ereszt. Ha a kutya a fogást követően, lecsúszik, leesik, a védőkarról, majd fogást váltva újra aktívan fog, enyhe hibának kell tekinteni.

Az eresztés értékelése:

Ha a kutya az adott gyakorlatnál a vezető első plusz hangjelére sem ereszti el a támadót, közvetlen közletről a bíró utasítására (engedélyére) a felvezető még egy harmadik hangjelet adhat az eresztésre, ha azonban ekkor sem ereszt és kézzel kell leszedni a kutyát, a támadást elkövető segédtről, a bíró azonnal félbeszakítja a vizsgát, a vizsgázó a további munkában, nem vehet részt. A vizsgát engedetlenség miatt, sikertelennek kell tekinteni. A bírálati lapra engedetlenség miatt megszakítva bejegyzés kerül! A vizsgázó addig elért pontját is törölni kell.

1 Nyáj őrzése, a nyáj védelme a kutyavezető távollétében. (15 pont)

Kellékek:

Két búvóhely, egy darab öt méteres rugós kikötő lánc.

Egysoros láncnyakörv használata ennél a gyakorlatnál tilos, erős bőrnyakörv, vagy hám a megengedett, amelyből nem tud kibújni.

A feladat általános leírása:

A kutyavezető a karám ajtajának a közelében az előre kijelölt helyen kiköti a kutyát, (ügyelve a kutya testi épségére) - rugós kikötőláncsal - úgy, hogy a kutya az egész bejáratot, az ellenőrzése alatt tudja tartani. A kanok, és a szukák részére külön kikötési helyet kell biztosítani. A kutyavezető a kikötött kutyától 20-25 lépésre elhelyezett búvóhely mögé megy. Ott úgy helyezkedjen el, hogy a kutya ne lássa őt.

Lehetőség van a kutyának kikötés nélkül végrehajtani az előírt feladatot. Ezt a szándékát a felvezető a gyakorlat megkezdése előtt a bírónak jelenti. A feladat leírása, és végrehajtásának a menete, megegyezik a kikötött kutyának előírtakkal, azzal a különbséggel, hogy mindazt szabadon, kikötés nélkül kell végrehajtania. A kutya a segéd láttára sem hagyhatja magára a rábízott nyáját, csak a kijelölt területen belül mozoghat.

A kikötés nélkül végrehajtott feladatnál előírás: A karámhoz bejáratától számítva, ki kell mérni 15 lépést, amely távolságot jól látható módon a karám teljes területe körül jelölni kell.

Tilos a kutyavezető részéről a rejtekhely mögül a kutyát biztatni, utasítást, vagy bármiféle jelt adni, az egész gyakorlat alatt.

A kutyának önállóan kell a feladatot végrehajtania.

A feladat végrehajtásának a menete:

A kutyavezető elhelyezkedik az egyik rejtekhely mögött, amíg a segéd a másik rejtekhely mögé áll. A bíró engedélyt ad a segédnek a gyakorlat megkezdéséhez. A segéd kilép a rejtekhely mögül, a karámhoz érve kísérletet tesz, hogy a juhok közül egyet elvigyen. A segéd provokálhatja, fenyegetheti, a kutyát, de a kutyát megütni, bántalmaznia tilos!

A bátor, magabiztos, céltudatos kutya, a fenyegetés irányában áll, aktívan védekezik, védi a rábízott jószágot.

Az aktív védekező magatartást mutató kutyát, a segéd tovább nem ingerelheti, nem provokálhatja, a bíró utasítására menekülést színlelve gyorsan, futva hagyja el a helyszínt.

A bíró felszólítására a kutyavezető előjön a búvóhelyről, pórázra veszi a kutyát, majd felkészülnek a következő feladatra.

Bírálati szempont:

Az aktív védekező magatartást mutató kutya munkáját magasra kell értékelni.

Védőkar esetleges megragadása esetén, - kikötés nélküli kutya - a bizonytalan fogás, ellenére a kutya munkáját még magasán jónak értékelhető.

*A kikötés nélkül szabadon hagyott kutya, amennyiben elhagyja a kijelölt területet, a gazdája, vagy a támadó (segéd) elé, vagy utána fut, elhagyja, magára hagyja a rábízott jószágot, a vizsgát a bírónak meg kell szakítani, **a vizsgát elégtelennek kell tekinteni.***

*Amennyiben a kutya gyáva, félénk, elkerülő viselkedést mutat, vagy teljesen közömbös a támadóval (segéddel) szemben, **a vizsgát elégtelennek kell tekinteni.***

A bíró figyelmet kell, hogy fordítson a kutya viselkedésére, a távolodó gazdája láttán, továbbá figyelje meg, a magára hagyott kutya reakcióit, a fenyegetés előtt, a fenyegetés közben, és a fenyegetés után.

2. A kutyavezető megtámadása a kutya távollétében. (25 pont)

Kellékek:

A kutya nyakörvén, vagy hámján lévő karikán könnyedén, lazán, átfűzhető hat méter hosszú, nagy szakítószilárdságú köté. Továbbiakban "Hosszú Póráz".

A feladat általános leírása:

A kutyavezető (a „juhász”) a karám közelében végzi a megszokott napi munkáját, egy idegen ember belopakodik a területre, és értelmetlenül akarja tenni a „juhászt” (a kutyavezetőt). Dulakodás, és kiabálás, kezdődik, a „juhász”(a kutyavezető) segítségül hívja a kutyáját. Az előírt feladat a kutya önállóságát, céltudatosságát, őrző-védő (ö-v) hajlamát, bátorságát, jellemét, irányíthatóságát, céltudatosságát hivatott eldönteni.

Személyzet:

Továbbiakban "Első Számú Segéd" és "Második Számú Segéd"

A feladat végrehajtásának menete:

A kutyavezető leülteti a kutyát az indítási ponthoz, melyet a bíró jelöl ki, majd a segédeszközt, a „hosszú póráz” átfűzi a kutya nyakörvén, lévő karikán, ügyelve arra, hogy a póráz könnyedén mozogjon a karikán belül. Ha a „hosszú póráz” két vége ezután összeér, amely ez által 3 m-re lecsökkent, a póráz két végét átadja az „Első Számú Segédnek,” aki végig ott áll a kutyavezető és a kutya mellett, hogy ez által is megszokja a kutya az „Első Számú Segéd” jelenlétét. Az „Első Számú Segéd” erősen megfogja a „hosszú póráz”, ügyelve egyúttal a biztonságra. *Megengedett továbbá, hogy a kutyavezető olyan személyre bízta a kutyát, akit a kutya jól ismer, és a kutyavezető megbízik benne.* Ebben az esetben a megbízott személy foghatja a kutyát a kutya nyakörvénél fogva. A kutyavezető, miután a kutyát, az „Első Számú Segédre” bízta, leülteti, és magára hagyja. Ezután elindul a. 15-20 m-re lévő karám irányába, hogy ott elvégezze a megszokott napi munkáját. Amikor a kutyavezető a karámhoz érkezik a bíró engedélyt ad a „Második Számú Segédnek” a támadás végrehajtására, aki ez ideig a pálya végén előre kialakított búvóhely mögött tartózkodott. A „Második Számú Segéd” hangos kiabálással, fenyegető mozdulatokkal megtámadja a kutyavezetőt. A kutyavezető nevéen szólítva segítségül, hívja, a kutyáját, amelyet többször megismételhet, például: „Dorka hozzám”. A hívás elhangzása után a bíró jelezze, hogy a kutya mehet az „Első Számú Segéd” ekkor azonnal elengedi a „hosszú póráz” egyik végét, így a kutya, azonnal szabaddá válhat. Amikor a kutya elindul, hogy megvédje gazdáját, az elengedett „hosszú póráz” átcúsúzik a kutya nyakörvén, lévő karikán, így az előírt feladatot, végre tudja hajtani. A segélyhívásra, amelyet a kutyavezető legfeljebb háromszor adhat ki, a kutyának, azonnal el kell háritania a támadást, félreismerhetetlen módon bizonyítania kell bátorságát, aktív védekező készségét. A védőkar megfogása esetén, 3-4 másodperces terhelés után a bíró felszólítására, a kutyavezető kiadja az utasítást, az eresztésre. Ha a kutya a fogást követően utasítás nélkül elengedi a kart, nem tekinthető hibának, azonban mindkét esetben a kutyának egyértelműen őriznie kell a támadót (segédet) a felvezető megérkezéséig. A feladat befejeztével a kutyavezető pórázra veszi a kutyáját, a bíróhoz mennek.

Bírálati szempont:

A segélyhívásra, amelyet a kutyavezető legfeljebb háromszor adhat ki, a kutyának, azonnal el kell háritania a támadást, félreismerhetetlen módon bizonyítania kell bátorságát, aktív védekező készségét. Amelyik kutya energikus, magabiztos, bátor helytállást mutat, megvédi a rábízott jószágot, felvezetőjét, de nem fogja meg a védőkart, teljesítményét jónak kell tekinteni.

Védőkar megragadása esetén, a bizonytalan fogás, ellenére a kutya munkáját, még magasan jónak értékelhető.

A fogás elmaradása esetén, ha a kutya munkája összességben kinyilvánítja az aktív védekező szándékot, a bátor helytállást, őrzi a támadót a felvezető megérkezéséig, munkáját jónak kell tekinteni. Pontlevonás a hiba mértékének függvényében.

Amennyiben a kutya, az elhárítást követően kisebb körben, kisebb távolságban ott marad, a segéd közelében, láthatóan szemmel tartja, őrzi a segédet a felvezető megérkezéséig. A hiba mértékének függvényében, pontot kell levonni.

*Amelyik kutya elindul, hogy megvédje a kutyavezetőt, de végül is elkerüli a segédet, meghátrál, bizonytalan, félénk, gyáva viselkedést mutat, vagy teljesen közömbös a támadóval szemben, **a vizsgát elégtelennek kell tekinteni.***

*Amelyik kutya kezelhetetlenül agresszív, a harmadik felszólításra sem ereszt, irányíthatatlan, **a vizsgát elégtelennek kell tekinteni.***

*Amennyiben az elhárítást követően a kutya ott hagyja a támadót elmegy, érdektelen, közömbös, nem őrzi a támadót (segédet) a felvezető megérkezéséig, **a vizsgát elégtelennek kell tekinteni.***

A kutyának mindkét feladatnál, egyértelműen bizonyítania kell, hogy képes a nyáj őrzésére, védelmére.

*Abban az esetben, ha a segéd akadálytalanul bejut a karámba, a kutya közömbös, érdektelen, a kutya vizsgája sikertelen, **elégtelennek kell tekinteni***

Közömbösítési feladat. (5 pont)

Az őrző-védő munka befejezése után (a 2. gyakorlatot követően) egy közömbösítési feladaton kell a kutyának részt vennie.

A feladat leírása:

A kv. a kutyával megkerüli a segédet, (a kutya pórázon van) majd a kutyával a bíróhoz mennek. A segéd a bíró mellett áll. A kutyavezető a bíróval kezét fog, majd elmondja, hogy befejezte gyakorlatot. A kutyának, a kutyavezető bal lába mellett nyugodtan kell ülnie.

A kutyának a bíróval, a segéddel szemben közömbös magatartást kell mutatnia.

Bírálati szempont:

A kutyának a segéddel és a bíróval szemben teljes közömbösséget kell mutatnia, agresszíven nem léphet fel, továbbá ugatnia sem szabad. A bírónak a minősítésnél, a pontozásnál, az itt mutatott viselkedést kell figyelembe venni.

Amelyik kutya kisebb nyugtalanságot mutat, feszült, de a kutyavezetőnek sikerül megnyugtatnia, pontlevonás a hiba mértékének a függvényében.

Amelyik kutya agresszív viselkedést mutat a bíróval, a segéddel szemben, esetleg támadólag lép fel, a felvezetője nem tudja azonnal megnyugtatni, harap. vagy erre kísérletet tesz **a kutya vizsgája sikertelen, elégtelennek kell tekinteni.** Ez esetben az összes eddig elért pontját törölni kell!

Kidolgozta:

- Árkosi József. „Főkövetelmény I Viselkedés állatokkal. Etológiai indoklás.
- Pischoff Ferenc. Bevezető. Alapkövetelmény, Főkövetelmény II. Etológiai indoklás. Bírálati lap. Pontozás, minősítés rendszere.

Budapest. Átdolgozva, 2006, 2008, 2009. 2014. 2015.

Tartalom

Bevezetés.....	2. oldal
Általános rendelkezések, feltételek.....	3. oldal
Rendezés, rendezvényvezető feladata.....	4. oldal
A bíró feladata.....	5. oldal
Óvás.....	6. oldal
Póráz, nyakörv, hám használatára vonatkozó előírás.....	6. oldal
Hangjel ismétlés kiadása, értékelése.....	6. oldal
Gyakorlat megszakítás.....	7. oldal
A kutyavezető feladata.....	7. oldal
Pontszám és a minősítés összefüggése.....	8. oldal
A gyakorlatok értékelése.....	8. oldal
Alapkövetelmény.....	9. oldal
Főkövetelmény I.....	13. oldal
Főkövetelmény II.....	14. oldal